

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdeleningen för utbildningsvetenskap

Förskollärarnas metoder vid utomhusundervisning

Lisa Hagberg & Anna-Lena Norrström

2019

Examensarbete, Grundnivå (yrkesexamen), 15 hp
Didaktik
Förskolläraryrket

Handledare: Jan Grannäs
Examinator: Annika Elm

Hagberg, L & Norrström, A (2019). *Förskollärarens metoder vid utomhusundervisning*. Examensarbete i didaktik. Förskolläraryrket. Akademin för utbildning och ekonomi. Högskolan i Gävle.

Sammanfattning

Studiens syfte är att undersöka vilka metoder förskollärare använder sig av vid utomhusundervisning. Datainsamlingen är baserad på en webbenkät riktad till en Facebookgrupp för förskollärare och lärare. Webbenkäten bestod av 12 frågor och 116 respondenter deltog i studien. Resultatet i studien visade på att både spontan och planerad utomhusundervisning var förekommande i den dagliga verksamheten. Den planerade utomhusundervisningen genomfördes en gång i veckan under en längre tid, medan den spontana/oplanerade utomhusundervisningen utfördes flera gånger om dagen men under kortare stunder. Resultatet visade även att respondenterna upplever att det finns hinder för att kunna bedriva utomhusundervisning på förskolan. Det största hindret var personalbrist, men även brist på tid. Detta kan resultera i att om barnen inte får vistas i olika miljöer vid undervisning kan inte ett konkret lärande skapas hos barnen i och om naturen. De slutsatser som dras var att respondenterna använder till största del av den spontana utomhusundervisningen tillsammans med barnen. Dessutom drogs slutsatsen utifrån webbenkätens svar att det största hindret var tids- och personalbrist vid utomhusundervisning på förskolan.

Nyckelord: förskola, förskollärare, hälsa, lek, lärande, natur och utomhusundervisning.

Innehåll

INLEDNING	1
Disposition	2
TIDIGARE FORSKNING	3
Hur forskollärare skapar ett lärande genom utomhusundervisning	3
Utomhusundervisningens betydelse för barns hälsa och lärande	5
METOD	8
Metodval	8
Urval av deltagare och etiska principer	10
Bearbetning av det insamlade materialet	10
RESULTAT OCH ANALYS	13
Redovisning av enkätfrågor och svar:	13
Bakgrundsfrågor:	13
Slutna flervälsfrågor:	15
Öppen fråga:	20
DISKUSSION	22
Spontan och planerad undervisning	22
Hinder att bedriva utomhusundervisning	23
Konkret undervisning i naturen	23
Naturens betydelse i utomhusundervisningen	24
Hälsa	24
Utrymme/ ljud/ spontan	25
Ingen skillnad i undervisningen	25
Didaktiska implikationer	26
Slutsats	27
Vidare forskning	27
REFERENSLISTA	28
Bilaga 1: Bortfallsanalys	31
Bilaga 2: Information till respondenter	32
Bilaga 3: Enkät	33

INLEDNING

Förskollärares förhållningssätt till utomhusundervisning kan ha betydelse för barns hälsa och lärande. Vår uppfattning är att om barnen får en positiv relation till hälsa, natur och närmiljön i förskolan kan detta leda till att barnen skapar en förståelse för hur utomhusvistelse kan påverka hälsa, lärande och deras välbefinnande.

Utifrån våra erfarenheter som förskollärestudenter har under vår verksamhetsförlagda utbildning vid Högskolan i Gävle, och erfarenheter från andra förskolor, intresset för förskollärares olika undervisningsmetoder i utomhusmiljö vuxit fram över tid. Detta växande intresse ligger till grund för vad vi vill undersöka i vårt examensarbete, nämligen vilka undervisningsmetoder förskollärare använder sig av vid utomhusundervisning. Med undervisningsmetoder menar vi när förskolläraren styr aktiviteter med ett planerat undersökningssyfte. I Läroplanen för förskolan framgår att förskollärare ska erbjuda barn aktiviteter av olika slag exempelvis utomhusundervisning och fysisk aktivitet. Erbjuds barnen att delta i aktiviteter som dessa, samt att förskollärare samtalar och ger barnen kunskaper om hur hälsa och mat påverkar varandra, kan detta bidra till kunskapsökning och förståelse hos barnen. Vidare framgår att förskollärare ska stimulera och utmana barnen utifrån deras nyfikenhet och intresse. Förskollärare kan här styra aktiviteter exempelvis inom natur, miljö och hälsa utifrån barnens nyfikenhet och kunskap (Skolverket, 2018).

Förskolläraren har ansvaret för att undervisning i förskolan har ett syfte med utgångspunkt från läroplanens mål. Det vill säga att undervisningen planeras och utförs på ett sådant sätt som gynnar barnens hälsa och utbildning, samt att undervisningen erbjuder en miljö som är tillgänglig för alla (Skolverket, 2018). Med stöd i Faskunger, Szczepanski och Åkerblom (2018) definieras undervisning som att aktiviteter sker utifrån olika teman och ämnen, detta kan ske både i inomhus och utomhusmiljöer.

Faskunger, et al (2018) menar vidare att utomhusundervisning kan bidra till positiva erfarenheter för barnen i förskolan. Om barn får positiva erfarenheter av utomhusundervisning kan det skapas bättre förutsättningar till ett lärande för livet. Skolverket (2018) beskriver att aktiviteter som förskollärare skapar kan erbjuda olika möjligheter för barnen till stöd i sin kommunikation sinsemellan, och på så sätt hindra att konflikter kan uppstå. Även Riddersporre (2017) hävdar att förskollärares uppdrag

är att stödja barnen i deras lärprocesser och därför är förskollärarens kompetenser extra viktiga för lärande.

Mot bakgrund av detta har vårt intresse för vilka undervisningsmetoder förskollärare använder sig av vid utomhusundervisning preciserats ytterligare till att fokusera *vilka* metoder förskollärare använder sig av och *hur* metoderna används för att stödja barnen i dess utveckling. *Syftet med denna studie är att undersöka vilka metoder förskollärare använder sig av i undervisningen utomhus tillsammans med barnen.* Studien inbegriper därmed metodik och didaktiska aspekter.

Disposition

Studien består av fem avsnitt. I första avsnittet kommer det valda undersökningsområdet preciseras samt enkätstudiens syfte. Därefter beskrivs exempel från tidigare forskning, i form av forskningsartiklar och litteratur med relevans för förskollärarens metoder vid utomhusundervisning. I det tredje avsnittet presenteras enkätstudien där vi tar upp metodval, urval av deltagare, etiska principer och bearbetning av det insamlade materialet som valts i arbetet. I resultatavsnittet ges en redogörelse för studiens resultat och analys. I det avslutande avsnittet diskuterar vi metodval och resultaten från enkätstudien. Examensarbetet avslutas med en framåtblick där vi föreslår möjliga frågor för fortsatta studier.

Med detta sagt går vi vidare till kapitel två, tidigare forskning, där vi redogör för forskningen som vi kopplar till vårt valda område i studien.

TIDIGARE FORSKNING

I denna del av studien presenteras resultaten från vårt arbete med databassökningar efter vetenskapliga artiklar, men också avhandlingar, rapporter och populärvetenskaplig litteratur med relevans för vårt valda fokus på förskollärares undervisningsmetoder vid utomhusundervisning i förskolan. För att kunna söka upp forskning som är relevant för denna studie användes databaserna ERIC och NAAEE (North American association for environmental education). Vi har i våra sökningar av referenslitteratur markerat "Full text" och "Peer Reviewed".

De valda sökorden är: preschool teacher, kindergarden teachers, teaching strategies, teaching methods outdoor, outdoor education, outdoor or activites, "preschool teachers" or "kindergarden teacher", "kindergarden teacher", "pre-school teacher", outdoor education; outdoor activities.

I det följande tar vi upp tematiken hur förskollärare skapar ett lärande genom utomhusundervisning utifrån tidigare forskning. Därefter presenterar vi exempel på vad tidigare forskning har att säga om utomhusundervisningens betydelse för barns hälsa och lärande.

Hur förskollärare skapar ett lärande genom utomhusundervisning

I en studie gjord av Gustavsson och Pramling (2013) framkommer att förskollärares tidigare erfarenheter och kunskaper inom utomhusundervisning kan bidra till ett varierat och inspirerande lärande för barnen. Det vill säga att förskollärarna har en viktig roll i undervisningen för att barnen ska kunna erbjudas bättre möjligheter för ett livslångt lärande. I studien utfördes 20 timmars videoobservationer av 15 barn och deras förskollärare på en "I ur och skur förskola" i Sverige. Resultatet från studien visar på att de undersökta förskollärarna använder sig av tre kvalitativa strategier om hur den vuxna närmar sig barnen i dess lärande i och om naturen. Den första strategin var att förskollärare öppnar upp för ett varierat lärande i undervisning. Den andra var att aktiviteten bygger på tidigare erfarenheter med barnen i undervisningen, då förskollärare kan skapa nya perspektiv för barnen i deras utbildning i förskolan. Den tredje strategin var att undervisningen och lärandet sker på ett inspirerande sätt för

barnen. Gustavsson och Pramling hävdar vidare att förskollärarna inte använder sig av endast en strategi utan att de kan variera från tillfälle till tillfälle i undervisningen.

En annan forskningsstudie genomförd av Kiewra och Veselack (2016) bygger på förskollärares noteringar av observationer, av 80 barn i åldrarna 3–5 år, som utförts i två olika uteklassrum i Kanada. Studien inriktade sig på hur barns fantasi, konstruktion och kreativitet påverkas av den miljö de vistas i på förskolan. De beskriver på ett liknande sätt som McMillintic och Pettys (2015) kvalitativa fallstudie- som utfördes i USA där 11 deltagare deltog i studien- att utomhusundervisning kan bidra till en ökad kreativ förmåga, men också utöka barnens kreativa och konstruktionsförmåga. Av den anledningen är förskollärares engagemang betydelsefull för att stödja barns inläring vid utomhusundervisning, eftersom författarna anser att fler och fler barn vistas i mindre utsträckning utomhus. Enligt Boverket (2015) är det viktigt att den fysiska utomhusmiljön är anpassad till olika typer av aktiviteter, så att undervisning, lek, avskildhet, fantasi och kreativitet kan skapas. Förskollärares kunskaper och erfarenheter kan därmed ha stor betydelse för vilka erfarenheter och kunskaper barn får vid utomhusvistelse. Eftersom många barns fysiska aktivitet till största delen sker i förskolan och skolan, är det extra viktigt att barnen erbjuds och får erfarenheter om hur en god hälsa kan skapas. Liknande resultat framkommer i Laird, McFarland-Piazza och Allen (2014) Australiensiska online-studie som utfördes på 33 lärare och föräldrar.

Resultatet i denna studie beskriver att deltagare som var starkt engagerade i oplanerade naturupplevelser som barn, inte använder sig av naturupplevelser med sina barn. Beery och Jørgensens (2018) forskning- som är utförd både via tretton intervjuer i Sverige och observationer i Norge- där fokus var att barnen får regelbundna naturupplevelser genom att exempelvis förskollärare låter barnen utforska och undersöka med ett planerat syfte, för att skapa ett rikt lärande via olika sinnen. Laird, et al (2014) och Beery och Jørgensen (2018) menar att vilken kunskap och medvetenhet förskollärare har om utomhusundervisning, genom att ge barnen konkreta erfarenheter kan ha betydelse för vilken relation barnen får till naturen och vilket lärande som skapas. Även i den isländska studien Norðdahl och Jóhannesson (2014), som utfördes via ett forskningsprojekt under ett år med fokus på hållbar utveckling, framgår att som förskollärare har man en skyldighet att anpassa undervisningen efter barnens olika behov och förmågor. Alla barn ska kunna delta i undervisningen utifrån sina

förutsättningar och behov, eftersom att grunden till barns utbildning läggs redan i förskolan.

Mårtensson, Lisberg Jensen, Söderström, och Öhman (2011) och Partanen (2019) betonar att utomhusundervisning i förskolan har betydelse för vilken kunskap och erfarenhet barnen får i att träna kroppen och sina sinnen. De framhåller även att om förskollärarna ger barnen erfarenheter av fysisk aktivitet vid utomhusundervisning genom att exempelvis träna balans, kan ett lärande skapas. Björklund (2016) framhåller att fördelarna med utevistelse är många, där en av fördelarna är att barnen får använda flera olika sinnen och få erfarenheter genom att vistas utomhus. Vidare menar hon att utomhusvistelse kan öka barns inlärningsförmågor och detta kan bidra till att deras minne och kunskaper stärks genom upplevelsebaserat lärande på förskolan.

Sheridan och Williams (2018) hävdar att: barn lär sig i samspel med andra, hur den fysiska miljön är utformad och hur förskollärarna stimulerar, utmanar barnen i deras lärande. Om barnen får undervisning i samband med utomhusvistelse kan en förståelse och kunskap skapas genom erfarenheter och på så sätt kan barnen få en ökad kunskap om utomhusvistelsens betydelse i sitt lärande. Sheridan och Williams studie är baserad dels en enkätstudie, där 115 förskollärare i Sverige ingick, dels 30 intervjuer där förskollärare fick svara på frågan om sina lek-kompetenser. Även här betonas att vid utomhusaktiviteter kan barnen få ett aktivt deltagande genom att de själva får utforska och detta har en betydande roll i barnens lärprocesser. Även Yildirim och Özyilmaz Akamcas (2017) påstår, baserat på en observationsstudie av 35 turkiska barn, att barn kan få kunskap och förståelse genom erfarenheter från utomhusundervisning. De hävdar vidare att förskollärare i Turkiet underskattar utomhusmiljön som ett lärande tillfälle för barnen, vilket de beskriver att förskollärarna använder allt för sällan utifrån ett undervisningssyfte.

Utomhusundervisningens betydelse för barns hälsa och lärande

Förskollärares kunskaper och förståelser för hur barns hälsa och lärande påverkar varandra, har betydelse för hur barnen sedan får dessa kunskaper. Redan när barnen går på förskolan är det viktigt att främja en god hälsa för ett livslångt lärande (Partanen, 2019). På ett liknande sätt beskriver Mårtensson (2004) och Sjöstrand Öhrfelt (2015) att förskolans fysiska och psykiska miljö har betydelse för barnens lärande och utveckling.

De belyser vikten av att förskollärare erbjuder rörelse och aktiviteter, detta har en avgörande roll för barns hälsa och välbefinnande. Tidigare forskning Laird, et al (2014) hävdar att om barn får tillgång till naturmiljö, exempelvis på förskolan kan detta påverka barnens hälsa och välbefinnande. Vistas barnen regelbundet i naturen kan detta bidra till en ökad koncentration. Björklid (2005) och Björklund (2016) hävdar att utomhusmiljön kan bidra till ett ökat samarbete och kommunikation i barngruppen, eftersom barnen får större utrymme att röra sig på vid lek och aktiviteter. Om barn får dessa möjligheter kan det leda till att barnens fantasi och kreativ förmåga utvecklas vid utomhusundervisning.

Faskunger, et al (2018) belyser att fysisk aktivitet vid exempelvis utomhusundervisning på förskolan kan ha ett samband med barns inlärningsförmåga och utveckling. Om barnen inte får erfarenheter av fysisk aktivitet kan detta resultera i en livsstil som präglas av stillasittande, som sedan kan följa med upp i åldrarna. Boverket (2015) beskriver att den fysiska miljön har betydelse för barns hälsa och hur de gynnas av detta, om barn får goda erfarenheter av utomhusmiljön kan ett lärande om hälsa skapas. Utomhusundervisning och utomhuslek påverkar barns inlärningsförmågor och utveckling av den miljö de vistas i (Boverket 2016; Cooper, 2015). I en forskningsöversikt gjord av Cooper (2015) framkommer att lek och undervisning i naturen, såväl planerad som spontan, kan bidra till ett lärande som främjar barns fysiska aktiviteter. Utomhusundervisning ger möjligheter för barnen att använda olika sinnen exempelvis: känsel, lukt, smak och hörsel. På ett liknande sätt beskriver Norödahl och Jóhannesson (2014) och även Laird, et al (2014) om undervisningen sker konkret på detta vis kan det skapa en betydelse för barnen på ett naturligt sätt. Låter förskollärarna barnen skapa egna uppfattningar och erfarenheter i naturen som kan bidra till ett livslångt lärande.

Enligt Faskunger, et al (2018) är det vid utomhusundervisning viktigt som förskollärare att kunna ställa sig de didaktiska frågorna när, vad, hur och varför. De beskriver När-frågan som när under dagen vilken undervisningsform som passar bäst för barnen. Vad-frågan handlar om vilka eller vilket ämne ska undervisningstillfället vara inriktat på. Hur-frågan redogörs för hur undervisningen ska gå till och genomföras för att alla barn ska uppnå bra resultat. Varför-frågan innehåller vad, hur, när och varför olika undervisningsmoment bör läggas under dagen för att alla barn i förskolan och skolan ska få ett lärande utifrån den vetenskapliga grunden.

Vi har här tagit upp hur förskollärare kan skapa ett lärande genom utomhusundervisning och även hur barns hälsa och lärande påverkas av utomhusundervisningen. Detta har presenterats med koppling till tidigare forskning. I följande kapitel presenterar vi studiens valda metod.

METOD

Vi inleder metodavsnittet med att återberätta syftet med denna studie, nämligen att undersöka vilka undervisningsmetoder förskollärare använder sig av i undervisningen utomhus tillsammans med barnen. I avsnittet redogörs för vilken metod som användes i denna studie, vilka överväganden och metodval som gjorts. Vidare kommer urvalet av respondenter och etiska principer presenteras, avslutningsvis beskriver vi hur enkätsvaren bearbetas.

Metodval

Efter en tids inläsning av metodlitteratur och överväganden valde vi att utforma en webbenkät för insamlande av data. Denna metod användes för att få ett större antal deltagare än om vi hade använt postenkät. Vi anser att fördelarna med webbenkät (då vi använd detta tidigare) i jämförelse med postenkät är att den oftast besvaras snabbare och att webbenkätens resultat sammanställs automatiskt. I och med detta blir webbenkäten mer kostnadseffektiv i jämförelse med postenkäter då det tar längre tid att få svar och sammanställa en postenkät (Bryman, 2018). De som utför enkäter måste ha i åtanke att internetuppkopplingen är snabb nog för att utföra webbenkäter och att respondenterna har tillgång till mobiltelefon, dator eller lärplatta (Troost & Hultåker, 2016).

Hade vi valt att utföra en intervjustudie istället för webbenkät hade fördelarna varit att: vi med säkerhet vetat att endast förskollärare besvarat frågorna, då intervjuerna hade skett öga mot öga. Förskollärarna hade kunnat besvara frågorna utförligare, vi hade kunnat ställa följdfrågor och kunnat förklara frågorna med andra ord vid behov.

Nackdelar som finns vid intervjustudier är att materialet tar lång tid att transkribera och det kan vara svårt att boka in möten för intervjuerna. Bryman (2018) belyser att vid webbenkäter kan vissa frågor bli obesvarade på grund av att respondenterna inte förstår frågorna eller att svarsalternativen inte stämmer med deras åsikter.

Metoden som användes i studien var att utforma webbenkäten i Google forms¹ Webbenkäten lades upp i en Facebookgrupp för förskollärare/lärare. I denna Facebookgrupp finns 51 210 medlemmar. För att bli medlem krävs att medlemskap söks och att man blir godkänd av administratören eller någon av de fem ordförandena i

¹ www.google.se

gruppen. I gruppen presenteras och diskuteras idéer om hur och vad man kan arbeta med, oavsett om man arbetar i skola/ förskola eller inte. Då vi valde att lägga upp vår enkät i denna grupp kan vi inte med säkerhet veta att endast förskollärare besvarade enkäten. Trost och Hultåker (2016) hävdar att när enkäter läggs ut på nätet kan de som skapat enkäten inte vara helt säkra på att endast en specifik målgrupp besvarat frågorna.

Webbenkäten består av 12 frågor, där 11 av frågorna är slutna flervalsfrågor och en öppen fråga som ger informanterna möjlighet att skriva utförligare svar. När frågorna skapades var det viktigt att tänka på hur frågorna utformades utifrån syftet med studien. I webbenkäten valdes slutna flervalsfrågor för att så många som möjligt skulle ha tid att besvara frågorna, det vill säga att det inte var tidskrävande för respondenterna att besvara dessa frågor. Bryman (2018) belyser att slutna flervalsfrågor skapar en ökad jämförbarhet för oss utifrån svaren, men när svarsalternativen inte stämmer överens med respondentens åsikt kan detta leda till att enkäten inte besvaras. Vid utformning av enkäter bör ledande frågor undvikas, eftersom personen som ingår i undersökningen kanske inte känner att svarsalternativen känns relevanta, eller att respondenterna exempelvis förs åt ett negativt håll trots att de inte har denna åsikt (Bryman, 2018).

I enkäten finns en öppen fråga för att respondenterna ska kunna besvara med egna ord och att lättare kunna jämföra svarsalternativen. Hjalmarsson (2014) och Bryman (2018) belyser att vid öppna frågor får respondenterna chansen att besvara frågorna självständigt, men detta kan även leda till att vissa inte tar sig tid att besvara frågan. Öppna frågor kan leda till att enkäten måste läsa igenom och kategoriseras utifrån svarsalternativen, detta kan vara tidskrävande (Hjalmarsson, 2014).

I samband med att frågorna i webbenkäten utformades ett informationsbrev, det vill säga ett brev som beskriver studiens syfte och vem frågorna riktar sig till. Trost och Hultåker (2016) hävdar vid enkätstudier är det betydelsefullt att ett informationsbrev sänds med i enkätundersökningen, där det framgår en kort och konkret beskrivning hur studien är utformad samt vem som utfört den. I informationsbrev beskrevs webbenkäten som frivillig att delta i och att deltagarna avidentifierade så inga namn eller personuppgifter kommer framgå i presentationen av enkätresultaten. Bryman (2018), Löfdahl (2014) och Vetenskapsrådet (2017) belyser när studier utförs är det viktigt att informera om syftet med studien. I studien bör det även tydligt framgå att deltagandet är frivilligt samt att de är avidentifierade.

Urval av deltagare och etiska principer

Urvalet av respondenter önskades avgränsades till förskollärare. Detta för att undersöka vilka metoder förskollärarna använder sig av i utomhusundervisning. I och med detta har vi valt bort andra målgrupper som exempelvis barnskötare. Karlsson (2014) anser att när forskare väljer ett specifikt perspektiv i sin studie, exempelvis att undersöka förskollärares olika undervisningsmetoder vid utomhusvistelse väljs andra perspektiv bort. Detta innebär att studien riktar sig mot förskollärare och all annan personal som arbetar på förskolan har valts bort. Trost och Hultåker (2016) menar att vid sammanställning av webbenkätresultat kan man inte helt säkert veta att endast förskollärare har svarat. Man kan inte heller veta om samma individ har besvarat enkäten flera gånger då en och samma person kan ha olika användarnamn då de exempelvis arbetar på flera arbetsplatser. I denna studie har respondenternas svar på webbenkät behandlats som antal svar utifrån enkäten, inte som antal deltagare/personer i studien.

Då enkäten lades upp i gruppen, informerades deltagarna via ett informationsbrev att deltagandet är frivilligt och att de när som helst kunde avbryta studien. Vidare informerades det att inga namn eller personuppgifter kommer framgå i presentationen av enkätstudien. Det vill säga att vi använder oss av god forskningsetik enligt (Löfdahl 2014). Vetenskapsrådet (2017) belyser att som forskare ställs man inför olika etiska forskningsöverväganden, det vill säga att respekt visas för respondenterna. Även att endast förskollärare önskas svara på webbenkäten då studien utgår ifrån ett förskollärarperspektiv och när examensarbetet slutförts kommer det att sparas i databasen DIVA, högskolebibliotekets databas.

Bearbetning av det insamlade materialet

Webbenkätundersökningen stängdes efter 13 dagar, då hade undersökningen resulterat i att 116 enkäter besvarats. Efter detta kunde vi börja analysera respondenternas svar. Här inleddes en intern bortfallsanalys, där vi kunde se bortfallet på respektive fråga (se bilaga 1). Bryman (2018) hävdar att när webbenkäter sänds ut måste de som utformat enkäten ha i åtanke att ett visst bortfall kan ske, då vissa respondenter exempelvis kan ha problem med att svara på enkäten om den inte är tydligt utformad. Han hävdar även att bortfall kan ske då någon exempelvis missat en fråga eller att respondenten inte vill svara. Enkätens layout/design kan ha betydelse för hur många respondenter som

besvarade enkäten. Det vill säga att utformning av enkäten kan vara avgörande för hur många svar som den ger, textens typsnitt och storlek kan också vara avgörande om enkäten känns tilltalande eller inte Bryman (2018). Bakgrundsfrågorna i enkäten handlade om respondenternas kön, vilken ålder barngruppen har som de arbetar på och även hur många år de har arbetat som förskollärare. Enkätfrågorna i studien handlade även om vilka undervisningsmetoder förskollärarna använder sig av vid utomhusundervisning, hur ofta och hur länge bedrivs undervisningen. Dessutom frågades det efter hinder och fördelar med att bedriva utomhusundervisning.

I denna tabell (bilaga 1) kan antalet svar på frågorna ses. Frågorna 1–11 var flervalfrågor, medan fråga 12 var en öppen fråga. I tabellen beskrivs att alla respondenter svarade på frågorna 2–10. Två respondenter besvarade fråga 1. Endast en respondent besvarade inte fråga 11.

Den öppna frågan (fråga 12) besvarade 77 respondenter. Utifrån respondenternas svar på fråga tolv kategoriserades svaren i fyra olika kategorier utifrån innehållet. Dessa kategorier var “natur”, “hälsa”, “utrymme, ljud och spontan” och “ingen skillnad”.

Om vi hade valt att utföra studien igen hade vi förmodligen valt att utföra en intervjustudie, då hade vi med säkerhet vetat att det endast var förskollärare som besvarat enkäten. Trost och Hultåker (2016) belyser att via webbenkäter finns ingen garanti på att den som besvarar enkäten är den målgrupp som studien är riktad mot. Om metoden för studien är att utföra intervjuer istället för webbenkät kan följdfrågor ges och då kan forskaren få mer utförliga svar på sin undersökning. Nackdelar med intervjuer är att materialet tar lång tid att transkribera och det kan vara svårt att få till möten för intervjuer. Fördelen med intervjuer är att om respondenterna inte förstår frågan kan forskaren förklara frågan med andra ord, medan i webbenkät finns inte denna möjlighet. Detta kan resultera i att vissa frågor blir obesvarade (Bryman, 2018).

Utifrån denna undersökning har vi fått kunskapsökning genom att utföra en webbenkätundersökning, hur vi går tillväga för att utföra en sådan och hur vi kan undersöka specifikt område närmare på detta sätt. Vi har även fått ökad kunskap om vilka undervisningsmetoder som används mest vid utomhusundervisning genom att webbenkäten besvarad av 116 respondenter. Detta har bidragit att vi efter undersökningen är mer medvetna att utomhusundervisningen utförs på olika sätt och hur

ofta utomhusundervisning utförs på olika förskolor och att detta har en betydelse för barnen i undervisningen.

RESULTAT OCH ANALYS

Redovisning av enkätfrågor och svar:

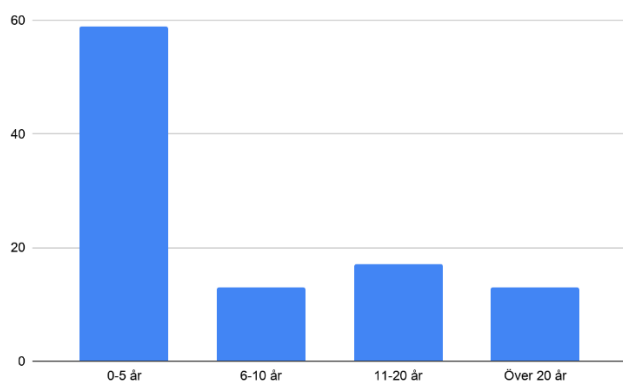
I avsnittet kommer vi att redovisa enkätstudiens resultat baserat på de 116 respondenter svar som deltog i webbenkätundersökningen. Presentationen av resultaten kommer att delas upp i två olika delar: först presenteras flervalsfrågorna och därefter kommer den öppna frågan och resultaten på denna presenteras. I avsnittet har vi genomgående använt stapeldiagram till presentationen av resultat ska vara tydligt och underlätta jämförelserna mellan de besvarade frågorna.

Bakgrundsfrågor:

1.Kön?

100% (114 respondenter) av de som svarade på frågan var kvinnor. Två respondenter svarade inte på frågan angående kön.

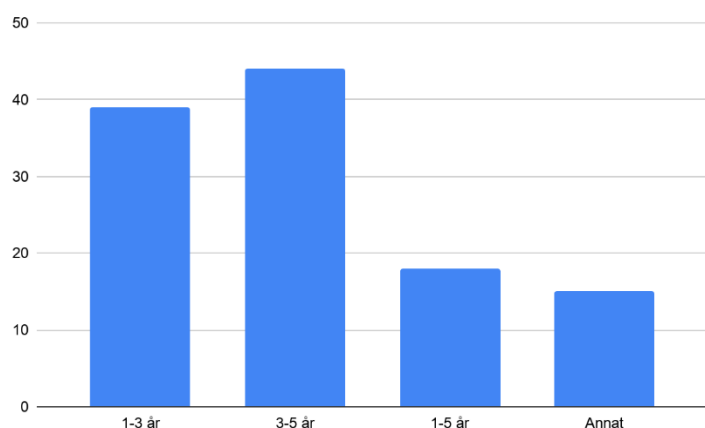
2. Hur många år har du arbetat som förskollärare?

Figur 1

Strax över hälften (59 respondenter) av de som arbetar som förskollärare har arbetat i högst fem år. Ungefär $\frac{1}{4}$ del av 27 förskollärare som har arbetat över 20 år i förskolan. Cirka 15% av förskollärarna har arbetat i förskolan mellan 11–20 år och strax under 15% av förskollärarna har arbetat mellan sex till tio år i förskolan.

3. Vilken ålder har barnen på avdelningen du arbetar på?

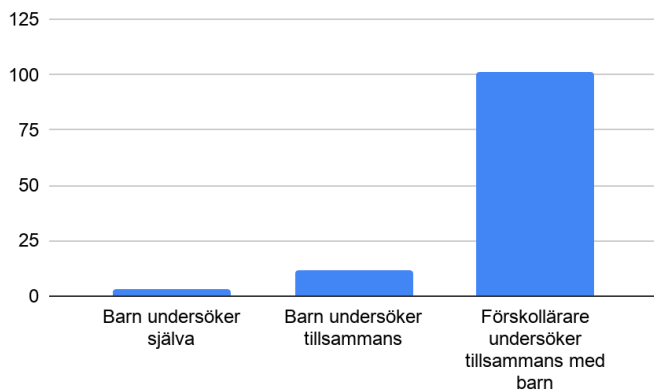

Figur 2

Den största delen (44 respondenter) av förskollärarna arbetar på en avdelning där barnen är tre till fem år. Den näst största delen (39 respondenter) av förskollärarna arbetar på en avdelning där barnen är ett till tre år. Den tredje största delen (18 respondenter) av förskollärarna arbetar på en avdelning där barnen är ett till fem år. Den minsta delen (15 respondenter) av förskollärarna arbetar på en avdelning där det är annan åldersindelning på barnen.

Slutna flervalsfrågor:

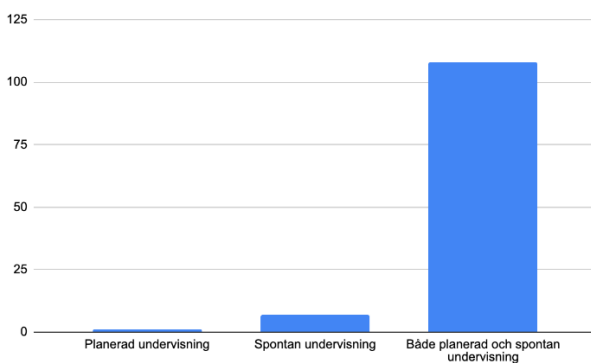
4. Vilken undervisningsmetod använder du dig av mest med barnen vid utomhusvistelse på förskolan? (Med undervisningsmetod menar vi när förskolläraren styr aktiviteter med ett planerat undersökningssyfte).

Figur 3

Flest förskollärare (101 respondenter) använde sig av undervisningsmetoden undersöka tillsammans med barn vid utomhusvistelse. Tolv förskollärare svarade att barnen undersöker tillsammans med varandra. Endast ett fåtal, tre förskollärare svarade att barnen undersöker själva.

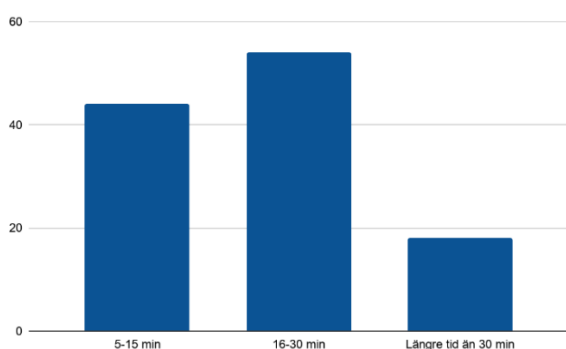
5. Hur genomför du undervisning i utomhusmiljön på förskolan?

Figur 4

Den övervägande delen av förskollärarna (108 respondenter) svarade att de använder sig av både planerad och spontan undervisning i utomhusmiljö. Cirka 7% av förskollärarna svarade att de använder sig av endast spontan undervisning i utomhusmiljön. Endast en av de 116 förskollärare svarade att de använder bara planerad undervisning i utomhusmiljön.

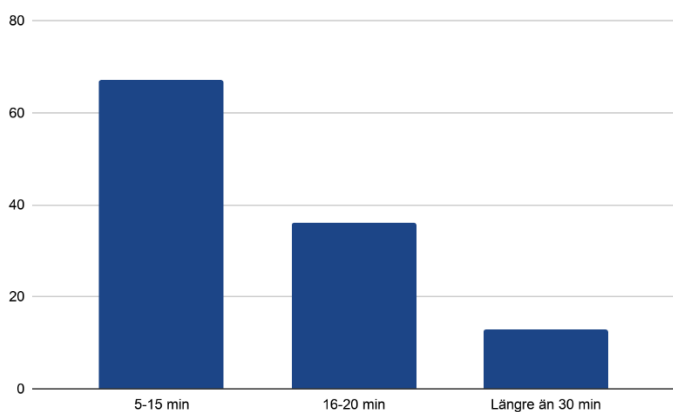
6. När du har *planerad* utomhusundervisning på förskolan, hur lång tid pågår då detta oftast?

Figur 5

Nästan hälften av förskollärarna (54 respondenter) använder sig av 16–30 minuter vid planerad utomhusundervisning. Ungefär 38% av förskollärarna uppger att den planerade utomhusundervisningen pågår i fem till femton minuter. Vid planerad utomhusundervisning använder 18 av de 116 förskollärarna längre tid än 30 minuter.

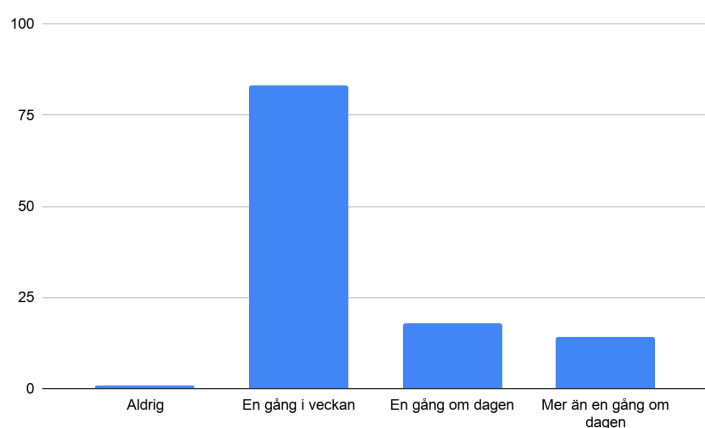
7. När du har *spontan* utomhusundervisning på förskolan, hur lång tid pågår då detta oftast?

Figur 6

Mer än hälften av förskollärarna (67 respondenter) svarade att spontan utomhusundervisning pågår mellan fem till femton minuter. $\frac{1}{4}$ del av förskollärarna svarade att de använder sig av 16–30 minuter vid den spontana utomhusundervisningen. Endast 13 av 116 förskollärare svarade att de använder sig av längre än 30 minuter vid den spontana utomhusundervisningen.

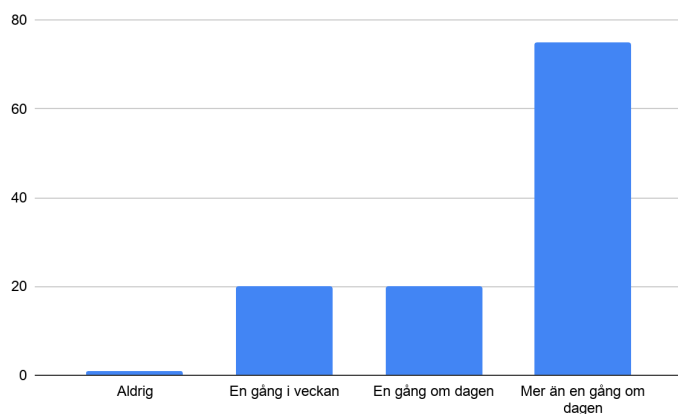
8. Hur ofta bedriver du planerad utomhusundervisning på förskolan?

Figur 7

Den övervägande delen strax över 70% av förskollärarna (83 respondenter) bedriver planerad utomhusundervisning en gång i veckan. Ungefär 15% av förskollärarna utövar planerad undervisning utomhus en gång i veckan, medan 14 förskollärare bedriver planerad utomhusundervisning en gång om dagen. Endast en förskollärare bedriver aldrig planerad undervisning utomhus i förskolan.

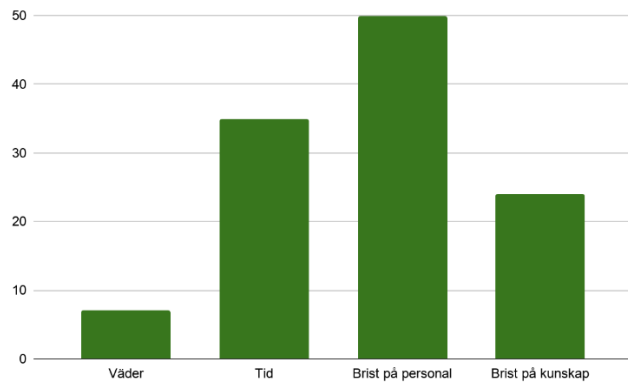
9. Hur ofta bedriver ni *spontan* utomhusundervisning på förskolan?

Figur 8

Den största delen av förskollärarna (75 respondenter) bedriver spontan utomhusundervisning fler än en gång om dagen på förskolan. Strax över 20% av förskollärarna utför spontan utomhusundervisning en gång om dagen tillsammans med barnen. Lika många (20 respondenter) bedriver spontan utomhusundervisning en gång i veckan. Endast 1 förskollärare utför aldrig spontan utomhusundervisning på förskolan.

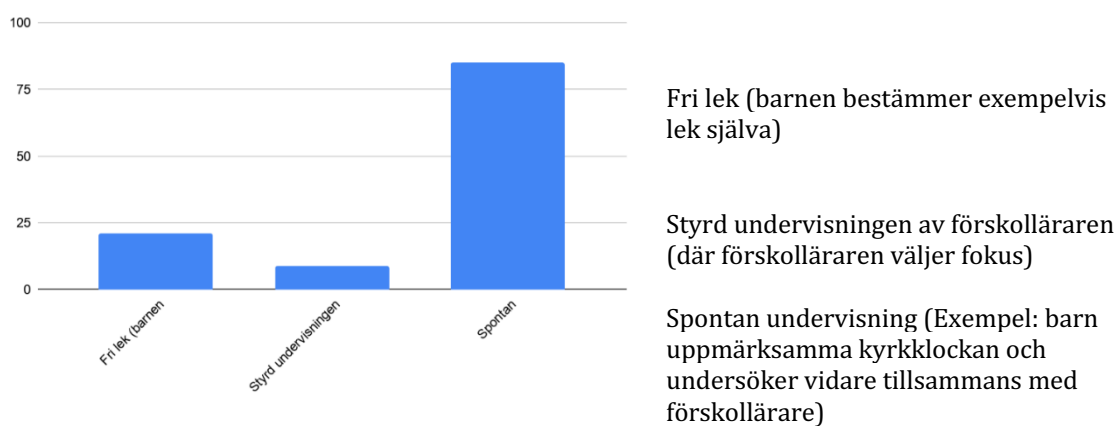
10. Vilket är det *största* hindret för att bedriva utomhusundervisning på förskolan?

Figur 9

Det största hindret förskollärarna (50 respondenter) uppfattar att bedriva utomhusundervisning är brist på personal. Strax över $\frac{1}{4}$ av förskollärarna uppfattar att det största hindret är att tiden inte räcker till att utföra utomhusundervisning. Brist på kunskap anser 24 förskollärare är det största hindret för att utföra utomhusundervisning. Endast 6% av förskollärarna uppfattar att vädret är det största hindret för att bedriva utomhusundervisning.

11. Vilken undervisningsmetod uppfattar du som förskollärare att barnen har *mest* intresse för på förskolan?

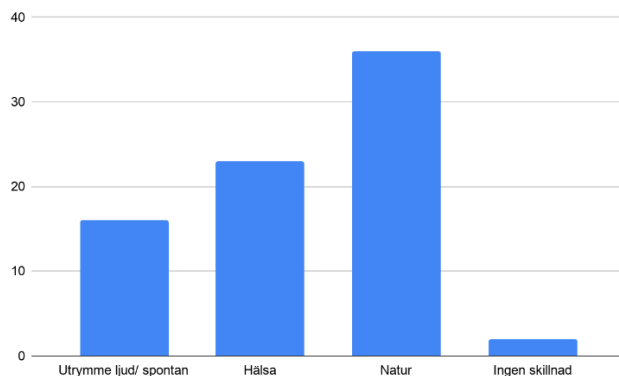

Figur 10

Nästan 75% av förskollärarna (85 respondenter) uppfattar att barnen är mest intresserade av den spontana undervisningen (exempel, barn uppmärksammar kyrkklockan och undersöker vidare tillsammans med förskollärare). 21 förskollärare uppfattar att barnen är mest intresserad av fri lek vid den spontana undervisningen, det vill säga barnen bestämmer lek eller aktivitet själva. Endast nio förskollärare uppfattar att barnen är mest intresserade av styrd undervisning (där förskolläraren väljer fokus).

Öppen fråga:

12. Vilka fördelar ser du med utomhusundervisning jämfört med inomhusundervisning på förskolan? (77 respondenter)

Figur 11

Natur

Den största kategorin som uppmärksammades var nästan 50% av respondenter svarade att fördelarna med utomhusundervisning är att vistas i naturen, då ett lärande i och om naturen kan uppstå. Ett exempel på det är en respondent som skriver att utomhusundervisning: “ger många möjligheter till undervisning, både spontant och planerat” (R69). Detta citat tolkas som att förskolläraren ser fördelar och möjligheter genom utomhusundervisning och att det kan ske både spontant och planerat.

Respondenterna beskriver även att barnens olika sinnen får användas och utvecklas. Förskollärarna tar även upp att vid utomhusundervisning kan barnen samspela mer med varandra och färre konflikter uppstår.

Hälsa

I denna kategori uppmärksammades att 23 respondenter svarade fördelarna med utomhusundervisning är att barnen får utlopp för fysisk aktivitet, vilket kan resultera i att en bättre hälsa bland barnen gör att färre sjukdomar sprids. Ett exempel på detta är när en respondent beskriver: “Man använder hela kroppen och alla sinnen” (R3). Detta citat tolkas att förskolläraren ser fördelarna med utomhusundervisning är att barnen får använda hela kroppen och alla sinnen. Respondenterna beskriver även att utomhusundervisningen kan inspirera barnen till att vilja röra på sig vilket kan resultera i bättre hälsa hos barnen.

Utrymme/ ljud/ spontan

Utifrån denna kategori uppmärksammades att 16 respondenter beskrev fördelarna med utomhusundervisning är att barnen har större ytor att röra sig på, och detta kan resultera i att ljudnivån blir lägre och ett lugnare klimat kan uppstå i barngruppen.

Respondenterna svarade även att vid utomhusundervisning kan de tillsammans med barnen ta tillvara på det fria material som finns i naturen och lärandet kan ske spontant. Ett exempel på det är en av respondenterna som skriver att: ”Utrymme, ljudnivå, lättare med mer input från omgivning, friare för tanke och lättare att med agera för vuxna” (R2). Vi tolkar citatet som att förskolläraren ser fördelarna med utomhusundervisning genom att utrymmet blir större och då blir ljudnivån lägre. Respondenterna beskriver fördelarna med utomhusundervisningen är att vuxna kan agera tillsammans med barnen, undervisningen blir då friare när det finns mycket naturmaterial att arbeta med.

Ingen skillnad i undervisningen

Det fanns endast ett par respondenter som inte kunde se fördelarna med utomhusundervisning jämfört med undervisning inomhus (R63). Ett annat svar var “Tycker det är samma sak var vi är. Det är mötena som är viktiga” (R74). Detta svar tolkas som att själva platsen inte har någon betydelse, utan det är hur förskollärarna bemöter barnen i undervisningen som är av vikt.

I kapitlet har vi presenterat resultaten från webbenkäten i form av fyra tematiker: “natur”, “hälsa”, “utrymme/ljud/spontan” och “ingen skillnad i undervisningen”.

I nästa kapitel diskuteras resultaten i relation till tidigare forskning och delas in under tre huvudrubriker: diskussion, slutsats och avslutningsvis förslag på vidare forskning.

DISKUSSION

I diskussionskapitlet kommer tre huvudrubriker att presenteras: diskussion, slutsats och förslag på vidare forskning. Här kommer urval av deltagare, etiska principer och bearbetning av insamlat material och enkätfrågorna och dess resultat att diskuteras. I slutsatsen kommer en sammanfattning studiens slutsats och resultat. Sist i diskussionen kommer tips på vidare forskning.

Syftet med denna studie var att undersöka vilka metoder förskollärare använder vid utomhusundervisning. Vi kommer i den första delen att diskutera studiens resultat i relation till tidigare forskning. Avsnittet är disponerat i tre tematiker: "spontan och planerad undervisning", "hinder att bedriva utomhusundervisning" samt "konkret undervisningen i naturen".

Spontan och planerad undervisning

Utifrån studiens resultat framgår det att vid utomhusundervisning använder de flesta respondenter sig av undervisningsmetoden att undersöka tillsammans med barnen, och detta sker både planerat och spontant. Den planerade undervisningen utförs vanligtvis en gång i veckan, medans den spontana sker flera gånger per dag. Vi hävdar att när förskollärare bedriver undervisning i förskolan ges möjlighet till lärande genom att undersöka tillsammans med barnen, vilket kan resultera i att undervisningen kan bedrivas både spontant och planerat. I den forskningsstudie som Gustavsson och Pramling (2013) utfört, framgår hur viktigt det är som förskollärare att erbjuda barnen ett varierat lärande både vid planerad och spontan undervisning, för att gynna barns olika sätt till kunskap via varierande erfarenheter. Har förskollärare medvetenhet och kunskap om hur barns lärande i och om naturen kan ske via utomhusundervisning, kan detta förmedlas genom olika aktiviteter och erfarenheter (Laird, et al (2014). Enligt Skolverket (2018) har förskolläraren ett ansvar för undervisningen i förskolan, det vill säga lärandet ska utformas på ett sådant sätt att undervisningen ska skapa nyfikenhet hos barnen. Även Skolverket (2018) belyser att undervisningen i förskolan ska utformas på ett sådant sätt att alla barn ska kunna delta utifrån sina förutsättningar. I denna studien framgår det att barnen visar mest intresse för den spontana undervisningen, det vill säga att barn exempelvis uppmärksammar kyrkklockorna och de undersöker detta tillsammans med förskollärare. Det är viktigt att förskollärare ser och tar tillvara på barns olika intressen och förutsättningar vid utomhusundervisning och de stimulerar

barnens nyfikenhet på nya saker genom att utforska i naturen. I Skolverket (2018) beskrivs det att i barns utbildning på förskolan har det stor betydelse om förskolläraren kommunicerar och reflekterar med barnen, för att de ska få en ökad förståelse vid nya erfarenheter.

Hinder att bedriva utomhusundervisning

Baserat på resultaten i denna studie var det största hindret för att inte kunna bedriva utomhusundervisning personalbrist på förskolan, ganska tätt följt av tidsbrist. Finns dessa brister på en förskola kan detta resultera i att utomhusundervisningen inte bedrivs. Detta skulle kunna och ena sidan handla om vilka prioriteringar arbetslaget gör i verksamheten, och om undervisningen anpassas efter rådande förhållanden. Men vi hävdar att å andra sidan bör man som arbetslag signalera till rektorn på förskolan om utomhusundervisningen blir lidande på grund av personal och tidsbrist. Norðdahl och Jóhannesson (2014) forskningsstudie pekar på att om barn inte får konkreta erfarenheter i naturen, exempelvis om förskollärare inte har tid att undervisa barnen i hur man är rädd om naturen, kan inte förskollärarna förvänta sig att barnen får/har kunskaper om detta (se även Laird, et al 2014).

Konkret undervisning i naturen

Tidigare forskning visar att om förskollärare ger barnen konkreta erfarenheter i naturen ökar barnens förståelse och kunskap om olika begrepp. Exempelvis förskolläraren undervisar om maskar genom att läsa om dem, sedan tillsammans med barnen gå ut i naturen och undersöka var och hur de lever. Om förskollärare utför undervisning på detta sätt kan det skapas ett konkret lärande genom upplevelser, detta är grundläggande i barnens utbildning som de sedan kan bygga vidare på (Norðdahl och Jóhannesson, 2014). Detta i relation till studiens resultat där det beskrivs att respondenterna svarade att vid utomhusundervisning kan ett lärande i och om naturen ske.

I denna andra del av resultatet kommer vi att diskutera respondenternas svar på frågan “vilka fördelar ser du med utomhusundervisning i jämfört med inomhusundervisning på förskolan?” Diskussionen presenteras utifrån fyra tematiker: “naturens betydelse i undervisningen”, “hälsa”, “utrymme/ljud/spontan” och “ingen skillnad i undervisningen”.

Naturens betydelse i utomhusundervisningen

Hälften av respondenterna beskrev fördelarna med utomhusundervisning var att vistas i naturen, men även ett lärande kunde ske i och om naturen både spontant och planerat. Respondenterna svarade också att barnen får använda olika sinnen och dessa utvecklas i naturen. Vi tolkar detta som att undervisning utomhus bidrar till att barnen får använda olika sinnen och detta kan påverka inläringen hos barnen. Även Björklund (2016) hävdar att utevistelsen har fördelar då ett upplevelsebaserat lärande förstärks, via det konkreta. I den öppna frågan framkommer det i resultatet att vid utomhusundervisning uppstår färre konflikter, det vill säga barnen samspelar bättre med varandra. Om förskollärare använder sig av utomhusundervisning där miljön är mer varierad och ger barnen mer utrymme för att använda sin fantasi, kan undervisningen bidra till färre konflikter mellan barnen.

Hälsa

Respondenterna beskriver fördelarna med utomhusundervisning och att den ger större möjligheter till fysisk aktivitet då barnen har större ytor att röra sig på. De beskriver även att fysisk aktivitet kan bidra till att barns hälsa stärks och färre sjukdomar sprids. Detta ligger i linje med forskningsstudier som pekar på om barnen får mycket utomhusvistelse på förskolan kan det främja en god hälsa både fysiskt och psykiskt (Mårtensson 2004; Sjöstrand Öhrfelt 2015; Partanen, 2019). Har förskolläraren kunskap och förståelse hur hälsa och lärande påverkar varandra kan detta ge barnen erfarenheter som kan främja barns hälsa och välmående. Får barnen en regelbunden tillgång till naturen via utomhusundervisning kan detta även bidra till att barnens koncentration ökar (Laird, et al 2014).

Utrymme/ ljud/ spontan

Fördelarna med utomhusundervisning beskriver respondenterna var att barnen hade större yta att röra sig på, detta bidrog även till minskad ljudnivå och klimatet i barngruppen blev lugnare. De redogör även fördelarna är att förskollärare spontant kan medagera i barnens lärandeprocesser genom att använda sig av naturen och dess material. Vi uppfattar liksom Björklid (2005) och Björklund (2016) att större ytor kan ha betydelse för barns lek och aktiviteter. Utomhusvistelse och utomhusundervisning kan bidra till ökad kommunikation, samarbete, fantasi och kreativa förmågor i barngruppen. På ett liknande sätt beskriver Beery och Jørgensen (2018) om barn får varierad undervisning i naturen kan detta öka kunskaper i och om naturen.

Ingen skillnad i undervisningen

Få respondenter beskrev att de inte kunde se fördelarna med utomhusundervisning jämfört med undervisning inomhus. Vi tolkar detta som att respondenterna upplevde att det inte fanns någon fördel med att bedriva utomhusundervisning. Om förskollärare har denna syn på undervisning kan detta leda till att inte utomhusundervisning utförs. Skolverket (2018) beskriver att alla barn ska få möjlighet att växla mellan platser på förskolan, både utomhus och inomhus för att en mångsidigt lärande.

Didaktiska implikationer

Det insamlade materialet i arbetet analyserades och det visade sig att fortbildning bland förskollärarna kan ha en avgörande roll för vilka kunskaper barnen får. Det vill säga att förskollärarna kan få möjlighet till vidareutbildning inom olika områden, exempelvis hur spontan eller planerad utomhusundervisningen kan utföras på olika sätt, för att fånga barnens intresse. Även att förskollärarna får kunskap och utbildning om specifika ämnen som undervisningen planeras utgå ifrån. Förskollärarens utgångspunkt i undervisningen handlar om att kunna inta ett didaktiskt perspektiv utifrån barnens olika behov och intressen. Utförs undervisningen på detta sätt kan det bidra till kunskapsutveckling bland barnen.

Utifrån studiens undersökningsfrågor som ställts till respondenterna beskrevs det att tidsaspekterna och bemanningen på förskolorna har betydelse för hur ofta och om utomhusundervisning utförs. Det visade sig att undervisningen utomhus utförs på två olika sätt: spontant och planerat. Spontana utomhusundervisningen sker i nuet exempelvis utifrån barnens intresse. Planerade utomhusundervisningen sker utifrån ett planerat syfte som förskolläraren har, men denna undervisningsform kan även utföras utifrån barnens intresse. När förskollärare förbereder planerad utomhusundervisning bör de ha i åtanke att det finns hinder såsom tids- och personalbrist för att utföra undervisningen som planerat. De kan då genomföra undervisningen i det spontana med ett planerat syfte utifrån barnens intressen.

Slutsats

Syftet med denna studie var att undersöka vilka undervisningsmetoder förskollärare använder sig av vid utomhusundervisning. Den slutsats vi kunde utläsa utifrån studien var att respondenterna beskrev att de använde sig mest av den spontana utomhusundervisningen i jämfört med den planerade. Vi kunde även utläsa i webbenkätens svar att respondenterna beskrev de största hinder för att bedriva utomhusundervisning var tids- och personalbrist. Resultatet visar om förskollärare bedriver utomhusundervisning får barnen möjlighet till ett konkret lärande, detta kan skapa nya erfarenheter som går att bygga vidare på utifrån barn fantasi genom att ta till bara på barns intresse och utforskande.

Vidare forskning

Utifrån vårt valda forskningsområde med fokus på förskollärarens metoder vid utomhusundervisning skulle det vara intressant att genom observationer undersöka vilka aktiviteter som utförs vid planerad och oplanerad utomhusundervisning, samt hur dessa aktiviteter kan främja barns lärande till en bättre hälsa. Tidigare forskning belyser redan i förskolan har det betydelsefullt för vilken kunskap barnen får om hur hälsa och lärande påverkar varandra (Partanen, 2019). Det skulle också vara intressant att undersöka vilka metoder förskollärare använder sig vid utomhusundervisning i en komparativ studie mellan tätort och landsbygd och jämföra resultaten med varandra. Detta för att kunna se likheter/olikheter i undervisningsmetoderna förskollärarna använder sig av beroende på förskolans geografiska placering.

REFERENSLISTA

Beery, T., & Jørgensen, K. A. (2018). Children in Nature: Sensory Engagement and the Experience of Biodiversity. *Environmental Education Research*, 24(1), 13–25, DOI: 10.1080/13504622.2016.1250149

Björklid, P. (2005). *Lärande och fysisk miljö: en kunskapsöversikt om samspelet mellan lärande och fysisk miljö i förskola och skola*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

Björklund, S. (2016). *Uteverksamhetens möjligheter*. (Upplaga 1:1). Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (Upplaga 3). Stockholm: Liber.

Boverket (2015) *Gör plats för barn och unga!: En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö*. Karlskrona: Boverket.

Cooper, A. (2015). Nature and the Outdoor Learning Environment: The Forgotten Resource in Early Childhood Education. *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 3(1), 85-97. Från <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1108430.pdf>

Faskunger, J. Szczepanski, A. och Åkerblom, P. (2018) *Klassrum med himlen som tak en kunskapsöversikt om vad utomhusundervisning betyder för lärande i grundskolan*. Linköping: Linköping University Electronic Press.

Gustavsson, L & Pramling, N. (2014) The educational nature of different ways teachers communicate with children about natural phenomena. (2014). *International Journal of Early Years Education*, (1), 59. <https://doi.org/10.1080/09669760.2013.809656>

Hjalmarsson (2014) Enkäter till förskollärare. I Löfdahl, A., Hjalmarsson, M. & Franzén, K. (red.) *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. (1. uppl.) (s. 157–165) Stockholm: Liber.

- Karlsson, M. (2014) Perspektiv på förskolan i examensarbeten. I Löfdahl, A., Hjalmarsson, M. & Franzén, K. (red.). *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.
- Kiewra, C., & Veselack, E. (2016). Playing with Nature: Supporting Preschoolers' Creativity in Natural Outdoor Classrooms. *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 4(1), 70–95. Retrieved from <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=shib&db=eric&AN=EJ1120194&lang=sv&site=eds-live>
- Laird, S. G., McFarland-Piazza, L., & Allen, S. (2014). Young Children's Opportunities for Unstructured Environmental Exploration of Nature: Links to Adults' Experiences in Childhood. *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 2(1), 58–75.
- Löfdahl. (2014). God forskningssed- regelverk och etiska förhållningssätt. I Löfdahl, A. Hjalmarsson, M. & Franzén, K. (Red.), *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Stockholm: Liber.
- Norðdahl, K., & Jóhannesson, I. Á. (2016). "Let's Go Outside": Icelandic Teachers' Views of Using the Outdoors. *Education 3-13*, 44(4), 391–406, DOI: 10.1080/03004279.2014.961946
- Sheridan, S. & Williams, P. (red.) (2018). *Undervisning i förskolan [Elektronisk resurs]: en kunskapsöversikt*. Stockholm: Skolverket.
- Sjöstrand Öhrfelt, M. (2014). *Barn i natur och natur i barn: en diskursanalys av texter om utomhuspedagogik och uteförskola*. Licentiatavhandling Malmö: Malmö högskola, 2015. Malmö
- McClintic, S., & Petty, K. (2015). Exploring Early Childhood Teachers' Beliefs and Practices about Preschool Outdoor Play: A Qualitative Study. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 36(1), 24–43. Retrieved from <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=shib&db=eric&AN=EJ1051340&lang=sv&site=eds-live>

Mårtensson, F., Lisberg Jensen, E., Söderström, M., & Öhman, J. (2011). *Den nyttiga utevistelsen?: Forskningsperspektiv på naturkontaktens betydelse för barns hälsa och miljöengagemang* (Naturvårdsverket nr R 6407). Stockholm: Naturvårdsverket. Från

<http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6400/978-91-620-6407-5/>

Mårtensson, F. (2004). *Landskapet i leken: en studie av utomhuslek på förskolegården*. Diss. Alnarp : Sveriges lantbruksuniversitet, 2004. Alnarp

Partanen, P. (2019). *Hälsa för lärande - lärande för hälsa*. Stockholm: Skolverket.

Riddersporre, B. (2017). Ledarskap i förskolan. I B. Riddersporre, B., & Persson, S (Red.), *Utbildningsvetenskap för förskolan* (s. 273–283). Stockholm: Natur och kultur.

Trost, J. & Hultåker, O. (2016). *Enkätboken*. (5., [moderniserade och rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18*. Stockholm: Skolverket.

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. [hämtad 2019-08-13] Stockholm. Vetenskapsrådet.

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forskningssed_VR_2017.pdf

Yildirim, G., & Özyilmaz Akamca, G. (2017). The Effect of Outdoor Learning Activities on the Development of Preschool Children. *South African Journal Of Education*, 37(2). doi:10.15700/saje.y37n2a1378

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1143993.pdf>

Bilaga 1: Bortfallsanalys

1. Kön	114
2. Hur många år har du arbetat som förskollärare?	116
3. Vilken ålder har barnen på avdelningen du arbetar på?	116
4. Vilken undervisningsmetod använder du dig av mest med barnen vid utomhusvistelse på förskolan?	116
5. Hur genomför du undervisning i utomhusmiljön på förskolan?	116
6. När du har planerad utomhusundervisning på förskolan, hur lång tid pågår då detta oftast?	116
7. När du har spontan utomhusundervisning på förskolan, hur lång tid pågår då detta oftast?	116
8. Hur ofta bedriver du planerad utomhusundervisning på förskolan?	116
9. Hur ofta bedriver ni spontan utomhusundervisning på förskolan?	116
10. Vilket är det största hindret för att bedriva utomhusundervisning på förskolan?	116
11. Vilken undervisningsmetod uppfattar du som förskollärare att barnen har mest intresse för på förskolan?	115
12. Vilka fördelar ser du med utomhusundervisning jämfört med inomhusundervisning på förskolan? (Öppen fråga)	77

Bilaga 2: Information till respondenter

Hej!

Vi är två studenter som arbetar med vårt examensarbete på förskolläraryrket vid Högskolan i Gävle. Syftet med studien är att undersöka vilka undervisningsmetoder förskollärare använder sig av vid utomhusundervisning. Vi önskar att endast legitimerade förskollärare svarar på webbenkäten då studien utgår ifrån ett förskolläraperspektiv.

Det är frivilligt att vara med och deltagarna i enkätstudien är avidentifierade så inga namn eller personuppgifter kommer framgå i presentationen av enkätresultaten.

Svaren utifrån denna enkät kommer endast att användas i studiesyfte. När examensarbetet slutförts kommer det att sparas i databasen DIVA, högskolebiblioteket databas.

Webbenkäten består av 12 frågor och tar ca 10 minuter att besvara.

OBS! Enkätens sista svarsdag: Onsdag 9/10

Med detta informationsbrev hoppas vi att DU som förskollärarna vill/kan delta i vår webbenkät, för att vår studie ska bli möjlig!

Med vänliga hälsningar

Lisa Hagberg & Anna-Lena Norrström

Högskolan i Gävle

Bilaga 3: Enkät

1.Kön

Man

Kvinna

Anonym

2. Hur många år har du arbetat som förskollärare?

0-5 år

6-10 år

11-20 år

Över 20 år

3. Vilken ålder har barnen på avdelningen du arbetar på?

1-3 år

1-5 år

3-5 år

Annat

4. Vilka undervisningsmetoder använder du dig av med barnen vid utomhusvistelse på förskolan?

(Med undervisningsmetod menar vi när förskolläraren styr aktiviteter med ett) planerat undersökningssyfte.

Barnen undersöker själva

Barnen undersöker tillsammans

Förskollärare undersöker tillsammans med barnen

5. Hur genomför du undervisning i utomhusmiljön på förskolan?

Planerad undervisning

Spontan undervisning

Både planerad och spontan undervisning

6. När du har planerad utomhusundervisning på förskolan, hur lång tid pågår då detta oftast?

5-15 minuter

16-30 minuter

Längre än 30 minuter

7. När du har spontan utomhusundervisning på förskolan, hur lång tid pågår då detta oftast?

5-15 minuter

16-30 minuter

Längre än 30 minuter

8. Hur ofta bedriver du planerad utomhusundervisning på förskolan?

Aldrig

En gång i veckan

En gång om dagen

Mer än en gång om dagen

9. Hur ofta bedriver ni spontan utomhusundervisning på förskolan?

Aldrig

En gång i veckan

En gång om dagen

Fler än en gång om dagen

10. Vilket är det största hindret för att bedriva utomhusundervisning på förskolan?

Väder

Tid

Brist på personal

Brist på kunskap

11. Vilken undervisningsmetod uppfattar du som förskollärare att barnen har mest intresse för på förskolan?

Fri lek (barnen bestämmer exempelvis lek själva)

Styrd undervisning av förskollärare (där förskollärare väljer fokus)

Spontan undervisning (exempel: barn uppmärksammar kyrkklockan och undersöker vidare tillsammans med förskollärare)

12. Vilka fördelar ser du med utomhusundervisning jämfört med inomhusundervisning på förskolan?